

ТРИЗНІВНИК - REVUE HEBDOMADAIRE - TRIDENT
UKRAINIENNE

ORGANE DE LA LUTTE POUR L'INDÉPENDANCE DE L'UKRAINE
FONDÉ LE 15 OCTOBRE 1925 PAR SIMON PETLURA

Число 13 (663) Рік вид. XV. 2 квітня 1939 р. Ціна 2 фр. Prix 2 fr.

Париж, неділя, 2 квітня 1939 року

Так уже повелося у наш вік радіо, що промови голів держав чи урядів країн, які ведуть перед у міжнародньому житті, — то визначні події, що до них часом, з напруженою увагою, прислухається увесь світ.

Саме сього тижня такою сенсацією політичною, від якої багато чекали й наслідки якої ще довго одзиватимуться в європейських відносинах, були промови Мусоліні й Далад'є.

Тверде слово певного в собі й своїй силі творця сучасної Італії й спокійне й так само сильне слово голови французького уряду, свідомого, що має за собою всю країну, — поставили в центрі уваги відносини франко-італійські, од того чи іншого розвитку яких так багато залежить у світі.

Залишаючи поки-що питання загально-політичні, підкреслимо де-які моменти з погляду спеціально українського.

Сього разу слово «Україна» не було сказано, але де-які місця з промови Дуче не можуть нас не обходити.

Голова італійського правительства, вважаючи, що «те, що сталося в Середній Європі, повинно було фатально статися», говорить: «коли нарід численний, що має величезні арсенали зброї, не здатен зробити відповідного кроку (збройний спротив. Ред.), то він достigliй, тричі достigliй для своєї нової долі» (поневолення. Ред.).

Звісно, за наших часів рішає не право, а сила, й нема чого у міцних світу сього шукати справедливости. Але як що закони логіки не втратили ще для них всієї своєї ваги, то дозволено нехай буде нам спитати, чи вищенаведений присудок, в випадку позитивному — теж обов'язує?

Коли нарід — до того не численний й позбавлений озброєння, проте до смерті проти далеко сильнішого ворога боронить свого існування й своєї держави, то чи можна прийняти, як оправдану, ту долю, жертвою якої він упав на користь і вальтовного сусіди?

« Г О Р І І М І Е М С Е Р Ц Я »

Високопреосвященний Митрополит Андрей Шептицький за цих тяжких днів знав і свій авторитетний голос. Пастирське послання Львівського Владики, голови Галицької Греко-Католицької Церкви, виходячи з обов'язку пастиря «потішати кожного» в біді, подає на ґрунті великопiстних міркувань землякам, яких тяжко засмутила трагедія страшна Карпатської України, справжню потіху й розважну раду.

Мудре слово й християнська наука Князя Галицької Церкви, і по-за паствою греко-католицькою, близько промовляють до серця всіх українців, які здавен звикли оточувати глибокою пошаною славне ім'я виборного сина рідної землі і великого патріота.

Наводимо за «Ділом» (з 25 III. 1939) головні уступи з того листа.

«У часі св. Чотиредесятниці мушу і я, Ваш Душпастир, споминати і про Ваші терпіння і приходити до Вас зі словами християнської потіхи. Мушу іти за прикладом Апостола Павла та повторювати в щоденних молитвах ці пречудові його слова: «Благословенний Бог і Отець Господа нашого Ісуса Христа, Отець милосердя і Бог всякої потіхи, що потішає нас у всякому нашому

горю, щоб і ми могли потішати тих, що в усякій скорбі, потішенням, яким Бог і нас потішає... (II Кор. 1, 3-7)». Потішати кожного з Вас у Вашому горю, яке є тим самим і моїм терпінням, і потішати всіх у тих великих всенародніх терпіннях, що їх усі відчуваємо у теперішню хвилину, коли усі боліємо з приводу жертвенної смерті тисяч найкращих синів нашого народу, це мій святий душпастирський обов'язок. І цей обов'язок хочу сьогодні виконати та принести Вам ті потіхи, які дає Христова свята Божа наука.

Бо терпіння так злучене з християнським життям, що й Божа наука переповнена тими правдами, що християнинові приносять пільгу і силу до витривання у терпіннях. Св. Євангеліє дає не тільки пречудовий і пресвятий приклад нашого Спасителя, але крім цього дає ще дуже багато важких, святих, великих і світлих наук, що християнське терпіння просвічує світлом небесної радості і тієї великої над усі інші чесноти, що її св. Письмо називає «терпелівістю святих»...

... Хто з нас терпить, як християнин? Передовсім ті люди, що терплять за-для своєї віри. Коли за-для віри хто потерпить смерть, стає мучеником і разом з Христом прославлений зо всіми хорами мучеників. Св. Церква ставляє на престіл і віддає таким мученикам честь святих, коли не можна про них сумніватися, що потерпіли за-для Христової віри... Хто виконує свій християнський обов'язок, а через те терпить, той терпить, як християнин не за-для віри, а за-для справедливости, за-для християнської праведности, і тому він дійсно учасник мук Христових і буде учасником Христової слави. Особливішим способом за-для своїх братів, з любови до братів. Бо так каже св. Апостол Йоан: «По цьому пізнали ми любов Божу, що Він свою душу положив за нас, і нам треба класти душі за братів» (I Йо. 3, 16).

Тому не можна сумніватися, що стрільці, які у війні поклали своє життя в обороні батьківщини, виконуючи свій обов'язок або з любови до своїх рідних, — вмерли, як християни, себ-то смертю своєю стали учасниками Христових мук і в небі є учасниками Христової слави...

... Чи-ж це не правдива і велика потіха в усіх яких-небудь терпіннях християнського життя — знати, що тими терпіннями чоловік не тільки собі еднає Божу благодать і нагороду в небі, але і на найближчих, на наймиліших стягає з неба Боже благословення?...

... Про смерть мучеників у перших віках християнської доби говорили св. Отці, що кров мучеників була насінням християн. Хотіли через те сказати, що терпіння мучеників випрошували з неба благодать Божу і тим способом розширяли Христову Церкву та проповідували неначе Христове Євангеліє. Те, що Отці сказали про смерть мучеників, те саме можна повторити й про християнські терпіння. Вони наймогутніший, найбезпечніший, найпевніший завдаток будуччини.

Для війська, що за святу справу бореться з ворогом, більше надії на будуче святої справи, для якої кладуть своє молоде життя дає гаряча любов, з якою ту жертву приносять, як хвилева перемога, якою можуть похвалитися...

...Христові блаженства представляють нагороду не тільки в небі, але й на землі. Та не можна напевно знати, скільки тієї обітниці Христового блаженства сповняється й на цьому світі. Тому й не можна напевно твердити, що плачучі, себ-то терплячі по християнськи, будуть уже на цьому світі потішені. Але багато св. Отців учить виразно, що євангельські блаженства торкаються і цього світа і будучого так, що обітниці потішення, як і інших обітниць Христових блаженств, годиться вже надіятись і на цьому світі.

Тому скажу словами Великого Павла: «Випростуйте опущені руки і знеможені коліна». (Євр. 12, 12.). До гори серця! Як при кожній Службі Божій взиває священник: «Горі ім'єм серця!» Піднесім серця до неба, дивімся на Того Всемогучого Бога, що у Своїх руках тримає долю людства, долю народів і долю кожного нас зокрема. На Нього надіймося. Його просім помочі, до Нього йдім у всіх наших терпіннях і злиднях та будьмо переконані, що будемо вислухані, бо Христос сказав: «Просіть, а дасться вам, шукайте, а знайдете, стукайте, а отворять вам». Не надіємось на людей, така надія усе заводить, але коли надіємось на Всемогучого Бога, коли Його просимо, така надія не заводить і не заведе.

Прикладаймо рук до праці, заховуймо рівновагу духа, заховуймо Христовий мир. Оскільки це від нас залежить і якщо можете «дбайте про мир зі всіми і про святість, без якої ніхто не побачить Бога» (Євр. 12, 14). А передовсім уважайте, «щоб ніхто з вас не відпав од Божої ласки» (там само). Заховуйте освячуючу Божу благодать, заховуючи в душах Христовий мир, супокій, розвагу, а мир Божий, що «перевищає всяке поняття, нехай хоронить ваші серця і ваші думки во Христі Ісусі» (Филип. 4, 7) — Амінь».

НА ВЕЛИКДЕНЬ

амієць особистих візитів і листовних привітань встановленим

звичаєм складайте пожертви на Українську Бібліотеку

ім. С. Петлори в Парижі

ДВАДЦЯТЬ РОКІВ КОМІНТЕРНУ І ПОНЕВОЛЕНІ НАЦІЇ СССР

Поразки московського імперіялізму в Іспанії і Хінах та потреба оглядатися на «великі демократії» не дозволяють московському урядові відсвяткувати двадцятиліття заснування Комінтерну, чи, як його іменують часом, Москвінтерну, з належною урочистістю. «Известия», як офіційний орган московського уряду, оминає властиво взагалі цю «подію», але тим більше місця присвячує ювілеєві III Інтернаціоналу «Правда» з 4. III, вихваляючи його акцію в цілім світі та зазначаючи його наступні завдання. Вона не вважає очевидно навіть потрібним критися з тим, що Комінтерн є знаряддям московського уряду від самого початку, пишучи: «При колісці Комінтерну стояв 4. III. 1919 р. великий Ленін і партія Леніна-Сталіна. В часі свого VII конгресу охоплював Комінтерн вже 76 партій з 3.141.000 членів, з резервами в 4 мільйони членів комсомольських організацій. Число комуністів у Франції, що в 1934 р. виносило 30.000, сягло тепер 320.000. Число голосів, здобутих ними на виборах в 1936 р., сягає до 1,5 мільйонів. Число комуністів у Злучених Державах Північної Америки сягало в 1935 р. до 100.000. Поважні пересування народніх мас відбулися тако-ж у Великобританії. Комуністична партія СССР є й буде взірцем для всіх інших комуністичних партій, для яких «Коротка історія ВКПб», написана при найближчій участі Сталіна, являється могутньою зброєю». Часопис не криється далі тако-ж і з тим, що плани, прийняті на VII конгресі Комінтерну, отже й план іспанської інтервенції Московщини, що допровадила до війни, було вироблено на XVII партійнім конгресі. З огляду на те, що плани ці не пощастило перевести ані в Іспанії, ані в інших державах, має очевидно виробити XVIII конгрес і новий програм акції Комінтерну на службі у московського імперіялізму. Де-які витичні лінії цього плану зазначено вже і в ювілейнім числі «Правди». «Героїчний» співробітник Сталіна Дімітров, вимагає дальшого розвитку системи «народніх і національних фронтів, бо ця система блискуче виправдала себе в Іспанії та уможливила порозуміння з Куомінтангом. У Франції має бути усунено всі межі, які відокремлювали досі комуністичну партію від чотирьохмільйонової маси робітництва, зорганізованого в професійних спілках». Секретар комуністичної партії ЗДПА Ерл Броудер заявив в «Правді»: «Пильним завданням американського комунізму є спонукати ЗДПА взяти активну участь в боротьбі проти напасників. Природна приязнь народів СССР і Америки повинна зрости наслідком спільної боротьби за спільні цілі проти спільного ворога». В якій мірі пан Броудер заступає американські народи, і в якій мірі комуністична акція в Америці відповідає програмі президента Рузвельта, є розуміється внутрішнім питанням ЗДПА. Зрештою американські комуністи мають слухатися не Вашингтону, а Москви. Не инакше мається

справа і в Англії. З огляду на те, що її прем'єр до комуністів прихильності не виявляє, заявив генеральний секретарь комуністичної партії Англії в тій-же «Правді», що «вшанувати найкраще ХХ річницю Комінтерну належиться, розвинувши епергійну боротьбу проти уряду Чемберлена, що зраджує національні інтереси британського народу». Отже й відвідини Чемберлена у Майського, що так втішили Кремль і «Известия», ні до чого не придался.

Поборення акції московського уряду, яку він розвиває при допомозі Комінтерну в Європі і в цілім світі, утруднюється поважно тим, що «демократичні» великодержави і чути не хочуть нічого про «ідеологічну» боротьбу, а протикомуністичний пакт уважають навіть «загрозою для миру». Але тепер нарешті не полишає вже московський уряд ніякого сумніву відносно того, що Комінтерн був від самого початку і лишається далі його знаряддям та що цілі комунізму і московського імперіялізму цілком тотожні. Найбільша німецька газета «Фелькішер Беобахтер» 7. III с. р. писала про іспанських комуністів, які повстали проти мадридського «уряду»: «Вони безпомочні ляльки в руках Комінтерну. Що це є так, що большевицький Інтернаціонал, себ-то совітський уряд, справді відвічальний за громадську війну та її продовження, визнав його орган «Правда», з цинічною одвертістю пишучи про конгрес Комінтерну». На ці справді цинічні писання «Правди», витяги з яких подано повище, звернули увагу в тій чи иншій формі майже всі головніші політичні органи Європи, а очевидно й поважні політичні чинники. Справа Комінтерну робиться тепер особливо актуальною з причини закінчення іспанської війни та устійнення нового програму комуністичної акції, яку буде обговорено як на XVII партійнім з'їзді, так і на конференції самого Комінтерну, що має відбутися по ній. Актуалізованя цього питання нам дуже бажане з огляду на те, що московський імперіялізм, засадами якого керується Комінтерн, спрямовано перш за все проти національних рухів в межах ССРСР та в цілій Європі. Отже й західні великодержави мусять або відкинути загально узнану тепер в Європі засаду права націй на самоозначення або-ж узяти участь в «ідеологічній» боротьбі проти московського уряду. А одним із найкращих засобів поборення комуністичної діяльності в Європі є дати найкраще належну яву про справжні відносини між Московщиною та поневоленими націями ССРСР. Небагато навіть «найдемократичніших» політиків в Європі чи Америці матимуть відвагу заперечити одверто право України та інших поневолених націй ССРСР на державну самостійність. Загальне-ж визнання цього права завдало б найтяжчий політичний удар московському урядові, а тим самим і чинності Комінтерну в Європі.

Оскільки комунізм і большевизм є синонімами, а разом з тим і тотожніми з московським імперіялізмом, прихильність представників поневолених націй в протикомуністичних організа-

ціях різних держав мусила б бути більше, ніж самозрозумілою, тим більше, що прихильність їх в Товаристві для Літи Націй, по прийнятті до нього московського уряду, зробилась, властиво, безпредметовою. На превеликий жаль, в протикомуністичних організаціях де-яких держав беруть участь, справді, звичайно, як приватні оссби, москвини, співпраця з якими для українців засадничо й фактично неможлива. Коли-ж протикомуністичні організації мають вибирати між участю в них москвинів чи українців, то вирішальною при цім виборі має бути користь для праці, яку ці організації провадять. З огляду на те, що Комінтерн є без сумніву знаряддям московського уряду, уживаним ним в цілях московського імперіялізму, участь москвинів в протикомуністичних організаціях Європи є аномалією, що межує властиво з комічністю. Ксжний з цих москвинів, запитаний, чи згодився б він на знищення московського осередку Комінтерну шляхом відокремлення поневолених націй ССРСР від Московщини, а иншого шляху нема, напевно відповів би, що він краще хоче вдержання большевицької влади над Московщиною, ніж втрати її влади над Україною. Ніякого сумніву відносно цього бути не може вже тому, що кожний з цих московських членів протикомуністичних організацій буває звичайно, коли не формально, то принаймні фактично, злучений з емігрантськими московськими організаціями, які ревно служать тако-ж справі московського імперіялізму, та при ксжній нагоді демонструють свою гстовність боронити разом з московським урядом неподільність «русских земель», себ-то сучасної совітської території. Прихильність москвинів в протикомуністичних організаціях, що мають часом десить поважні матеріяльні засоби для широкого розвитку своєї чинности, не лише зменшує поважно їх політичне й моральне значіння, а й спрямовує в де-якій мірі цілу їх діяльність на манівці наскрїзь неплідної папірової пропаганди.

Прихильність представників поневолених націй ССРСР в цих організаціях мала б відворотне значіння і могла б спричинитися поважно до належного розвитку їх протикомуністичної діяльності, ставлячи її на міцну основу загально-узної засади прав націй на самоозначення і надаючи тим самим їй виразний політично-протимосковський характер. Зв'язок українських членів протикомуністичних організацій з українським громадянством та його чинними угрупованнями не лише не стояв би в ніякім противенстві до засад і остаточної мети протикомуністичного руху зруйновання комуністичного центру в Москві, а й причинявся до найбільшого поширення цього руху на всіх українських землях. Організована участь українців в протикомуністичних організаціях Європи може бути для нас тим пожаданішою, що вона була б дальшим кроком в напрямі визнання України вже тепе складовою частиною протикомуністичного, отже й протимосковського фронту Європи.

Належно розвинута, ця акція була б гідною відповіддю української нації на святкування Московщиною двадцятиліття руйнівної чинності Комінтерну на користь московського імперіалізму. Вона була б можливо тако-ж в стані поставити на порядок денний і питання про ідеологічні й фактичні відносини між московською еміграцією та московським урядом в площині здійснення права націй на самоозначення в Європі і в межах ССРСР. При цім було б з'ясовано, оскільки протилежною засадам політичної етики є участь московської еміграції в політичних організаціях, ворожих московському урядові, від якого її відокремлює лише суспільно-політичне, але не національне протиставлення.

М. Данько

ПАМ'ЯТІ ГЕРОЇВ ЗАКАРПАТТЯ

В п'ятницю 24 березня с. р. в Парижі, в Українській Православній Церкві, як ми вже подавали в минулому числі, одправлено було урочисту панахиду за спокій душ героїв Закарпаття, що життя своє віддали на полі бою, захищаючи рідну землю й державу, та всіх жертв угорського наїзду. Правив о. протоієрей Іларіон Бриндзан, настоятель Української Православної Парафії у Франції. Співав хор церковний під орудою п. Миколайчука.

Панахиду влаштовано було заходами Генеральної Ради Союзу Українських Еміграційних організацій у Франції та Управи Товариства б. Вояків Армії УНР у Франції. Про відповідне оздоблення жалібне церкви подбала Українська Бібліотека ім. С. Петлюри, доручивши ту справу нашому відомому майстрові — баталістові Л. Перфецькому.

Численні паризькі газети, а між ними «Le Matin», «Figaro», «Excelsior» вмістили того дня оповістки про панахиду за спокій душ «лицарських синів Карпатської України, які полягли на полі чести за свою отчизну».

Велика чорна корогва, що звисала посеред церкви аж до-долу, значила сумний характер служби. Вивершено її було терновим вінцем, що серед його притемненим сріблом проступали прадавні і вічно живі слова великого поета: «Dulce et decorum est pro patria mori» (солодка й почесна смерть за отчизну). На чорному тлі довгого полотнища жалібної корогви під срібним потемнілим Тризубом проступав напис — «Filiis Ucrainae Carpathicae, pro Patria mortuis, — requiem aeternam et gloriam». Латинської мови вжито було навмисне, по перше тому, що класична цитата римського поета віддавала як найкраще пошану полеглим, а по друге — бажано було ввести одразу присутніх чужинців в саму суть смутної церемонії.

Прикладена фотографія дає лише далекий одгук того вражіння, яке своєю простотою робила ця оздоба жалібна—праця, як ми зазначили п. Л. Перфецького, який ніколи не жалує труду для національної справи й вкладає в нього всю душу. Найявність босвого прапора нашої славної 3-ої Залізної дивізії, значка її командира, прапорів союзу У. Е. О. у Франції і Т-ва вояків Армії УНР підсилювала урочистість панахиди.

Перед початком її пан-отець звернувся до зібраних з словом — коротким, але глибоким змістом, високим патріотизмом, що віддавало пошану полеглим і виясняло значіння їхньої жертви на майбутнє.

Фото Безуглого

Жалібна корогва в Українській Православній Церкві в Парижі підчас панахиди 24. 3. 39.

(Праця Л. Перфецького)

До Міжнародного Комітету Червоного Хреста
Женева.

Шановні Панове,

В якості сеніора Української Колонії в Швейцарії і Голови Україно-Швейцарського Клубу в Женеві мало за шану просити Вас зробити все, що є у Вашій можливості, щоби Міжнародній Червоний Хрест прийшов з негайною допомогою моїм численним землякам з Карпатської України, які були примушені покинути їх країну і які зараз або інтерновані по таборах або сидять в в'язницях на території військово окупованій Угорщиною, або є на вигнанні в сусідніх країнах — Словаччині, Польщі або Румунії.

Певно, Вам є відомо, що становище населення цієї нещасної країни — Карпатської України — стає що-далі критичнішим, навіть більше — невиносним. Жорстокі бої, що мали місце поміж наступаючою угорською армією та військовими й напів-військовими українськими формациями, бої, які ще тривають в де-яких гірських місцевостях, причинили багато жертв, як тако-ж і велику кількість поранених, по-між якими жертви української національності зостаються без всякої допомоги.

І справді комунікати Віденського радіо підкреслюють той факт, що військова угорська влада забороняє населенню подати поміч українським раненим, які лежать на полі бою і чекають смерті від ран чи від морозів (див. «Paris-Soir» з 20. 3).

З другого боку підчас боїв багато сіл та хуторів було буквально знищені пожежами та від гарматного вогню. Велика кількість мешканців з своїми жінками та дітьми zostалися без даху на снігу у люті холоди.

Не входячи у інші деталі, дозволяю собі процитувати факт: на хуторі Гуменний в Словачії ще 17 березня знаходилося більше, як 300 українських вояків з «Січи» та 450 цивільних збігців, в більшості жінки та діти українських емігрантів (див. «Діло» ч. 62 з 19. 3.).

Українці, що перебувають в Женеві, звертаючися з цим проханням до гуманності й чуття Міжнародного Червоного Хреста, виконують свій обов'язок, будучи переконані, що уряд Монсін'юра Волошина, що є зараз на еміграції, з свого боку незабаром поробить аналогічні заходи, підкріпивши своє прохання точними фактами, яких нам звичайно бракує.

Ще раз маю за шану просити в імені цих нещасних жертв зробити все необхідне для організації допомогової негайної акції для населення, полонених і емігрантів з Карпатської України, яким впало таке нещастя й терпіння од війни.

Приносячи Вам наперед подяку за Вашу інтервенцію, прошу і т. д.

Евген Бачинський

Голова.

* * *

В тій же справі пишуть до нас із Праги:

Велика трагедія відігралася на Карпатській Україні через окупацію її мад'ярським військом. Спротив наших мало озброєних або й зовсім неозброєних січевиків проти регулярної мад'ярської армії, що сунулася з півдня поруч кількома окремими колонами, був тим героїчним чином, на якій здібні не всі народи. Але наш народ, що в усі часи своєї історії виявляв приклади надзвичайної героїчності, що і в новітні часи має за собою Крути й Базар, і тепер виявив безмірну любов до своєї маленької батьківщини — Карпатської України, і тепер став на її оборону без вагань перед нерівними силами ворога.

В наслідок цієї трагедії до Праги ідуть збігці з Карпатської України, які потребують негайної допомоги, потребують приміщення й харчування. Українська еміграція в Празі з відповідним співчуттям поставилася до цих нових емігрантів: утворено Комітет допомоги збігцям з Карпатської

Вступне слово о. настоятеля, сказане крім української й французькою мовою, а тако-ж ектенія й молитва за померлих, виголошена те-ж по французьки, пояснили чужинцям зміст цієї одправи заупокойної. А чудові, повні сили й експресії співи хору під орудою п. Миколайчука сприяли виторенню и поглибленню відповідного настрою. Настрій той знайшов свій вияв в зворушливій хвилі, коли пан-отець виголосив «всім героям Карпатської України, що в обороні її душу свою положили, кожному по імені його — вічна пам'ять». Схилилися в жалібному салюті полетлим лицарям — прапори. Присутні стали навколошки...

Співом нашого давнього церковного гімну — «Боже, великий, єдиний», закінчилася ця жалібна служба, що зібрала до церкви велику громаду наших земляків — не лише з Парижу, — аж до найвищих представників української державности.

Серед чужинців з нечисленних французів з особливою приємністю можемо відмітити присутність в церкві давніх і випробованих приятелів України, як п. Євен, колишній голова мійської Ради Парижу й посол од нього, як п. Деляш, голова «СІАМАС'у» й інші.

Грузинську колонію в Парижі заступав — її голова п. д-р Гамбашидзе.

Од клубу «Прометей» був його голова — п. Асіятіні.

Од Азербейджану — панове Алібеков і Алі Акбер бей Топчибаші.

Од Дону — ц. Карев.

Пресу представляли — редакції «Тризуба» й «Revue du Promethée» в повному складі, постійний співробітник «Діла» в Парижі — д-р Ю.Студинський і редактори де-яких французьких газет.

С. М.

З Л И С Т А І З П Р А Г И

Всі ми під вражінням несподіваної катастрофи в Карпатській Україні. Відомості одержуємо жахливі. Подумати тільки — шибениці поставили в Хусті та по інших містах «культурні» варвари! Жертв багато, особливо серед героїчної завзятої молоді. Небагатьом пощастило втікати до Румунії. Там знаходяться проф. Бич, проф. Лисянський і багато інших. До Праги встиг приїхати останнім потягом проф. К. Маціевич. Газети іноді подають і неперевірені відомості. Лише згодом виясняться подробиці. Про це тут майже не пишуть ні чеські, ні німецькі часописи. Українська радіо з Відня що-дня подає короткі відомості о год. 19 хвил. 50 середньо-європейського часу, але останніми днями навмисне його хтось перебиває, пускаючи звирячий рев та завивання шакалів і тим унеможливаючи слухання. От вам зразок модерного винаходу: війна в повітрі.

Ч.

НА ДОПОМОГУ ЗБІГЦЯМ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Подаємо текст листа про необхідність допомоги збігцям, з яким вдався до Міжнародного Червоного Хреста в Женеві п. Евген Бачинський, сеніор української еміграції й голова Українсько-Швейцарського Клубу, і про який вістку подали ми в попередньому числі «Тризуба».

України, пленум якого складається з представників усіх емігрантських українських організацій, розуміється, за винятком націоналістів, які в такий тяжкий момент ідуть окремо від цілого українського громадянства.

До президії Комітету увійшли 6. члени філії Національної Ради Карпатської України — Шандер і Романець та представники українських емігр. організацій, а власне; Кейман, А. Макаренко, В. Меринда, З. Мірна, М. Скидан, В. Тимкевич. Ухвалено й почасті де-що вже де й переведено в життя: на зустріч потягів, що прибувають з Карпатської України, виходять Карпатські студенти й спроваджують збігців до ідальні Українського Жіночого Союзу, де їх годують і відправляють до приготіваних для них помешкань. Випущено оголошення до українського громадянства про пожертви на утримання збігців. В цій же відозві повідомляється громадянство, що установлена жалоба на термін від 15. III до 25. IV, для прилюдного виявлення якої пропонується носити жалібний пасок на лівій руці. 2. IV буде відправлено жалібну службу Богу, а по ній панахиду за полеглих наших героїв. Ухвалено випустити відозву до українців в Америці й Канаді й прохати перевести збірку грошей священниками по церквах на Великодніх Святах. Далі Комітет зв'язався з Чеським Червоним Хрестом, який погодився давати свій притулок в користування збігців з Карпатської України. Комітет ухвалив звернутися до Лондонського Комісаріату допомоги біженцям за матеріальною підтримкою нашим збігцям. Заслано прохання до Допомогового Комітету в Румунії з проханням подбати про тих збігців, що перейшли румунський кордон. Крім того Комітет звернувся через Румунське посольство до румунської влади з проханням тих збігців, що перейшли до Румунії, не повертати назад на Карпатську Україну й трактувати їх, як політичну еміграцію.

Збори пожертв вже переводяться в ідальні Українського Жіночого Союу та в канцелярії 6. філії Укр. Центральної Ради Карпатської України.

3. Мірна

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ В НЕБЕЗПЕЦІ

Українське громадянство, що на його пожертви було куплено дім для Музею ВБУ, виявивши в цій справі надзвичайну ідейність, відданість і жертвеність, гадає тепер мабуть, що коли дім Т-ва було куплено, то цим усі обов'язки громадянства закінчено. На жаль, це зовсім не так.

Переїхавши до власного помешкання, розташувалися в 15 кімнатах з своїми історичними скарбами, з своїми кількома бібліотеками, ставши таким чином доступним для публіки, Музей цілком природне потребує працівників, які могли б обслуговувати публіку, доглядати розкладені речі, приводити до порядку ще не зкаталогізовані й не зареєстровані нові експонати, взагалі робити ту велику працю, яку по музеях роблять платні співробітники цих інституцій.

Отже, для утримання Музею потрібні гроші. Коли б ми мали свою державу, то, природне, мали б на цю ціль від держави чи від місцевого самоврядування певні субсидії, як це робиться й по інших культурних країнах. А без того, хто може й хто мусить допомогти Товариству для утримання Музею?

Т-во досі все робило лише на українські кошти: ні на зібрання пам'яток, ні на купівлю дому, ні на переїзд до нового помешкання Т-ва не мало чужих грошей і все робило на пожертви від своїх земляків, від українців, що з усіх країн цілого світу відгукалися на заклики Т-во про пожертви.

Тільки само українське громадянство може допомогти й надалі існуванню українського дому на чужині. І ми певні, що українське громадянство від цього свого обов'язку не відмовиться. Щорічними, хоча б і невеликими внесками воно дасть можливість Т-ву утримувати у власному домі Музей ВБУ, який на цілій українській еміграції являється визначною репрезентативною українською інституцією.

3. Мірна

З П Р Е С И

Подасмо отут зразки того «обез'янняго язика», (дотепний вираз Зоценка), який москвовські большевики запроваджують на Україні для наближення української мови до московської. Беремо ці зразки не з якоїсь там провінційальної преси, а з головного, офіційного органу Хрущова на Україні — «Вістей». От ці зразки:

«Схоже на те, що цей підозрілий шум мав своєю метою п і д н я т и я р о с т ь Р а д я н с ь к о г о С о ю з у п р о т и Н і м е ч и н и». «Є божевільні, які мріють присиднати слона, тоб-то Радянську Україну, до козявки, тоб-то до так званої Карпатської України. І як-що дійсно є там такі сумасброди, можна не сумніватися, що в нашій країні знайдеться необхідна кількість смирительних сорочок для таких божевільних». «Смішно і г л у п о г о в о р и т и с е р ь о з н о п р о п р и с н а н н я Р а д я н с ь к о ї У к р а ї н и д о т а к з в а н о ї К а р п а т с ь к о ї У к р а ї н и». «Ще більш характерно, що де-які політики і діячі преси Європи і С. Ш. А., втративши терпіння в чеканні походу на Радянську Україну, самі починають викривати дійсну підоплюку політики невтручання».

«Політика є політика, як говорять старі, прожжені буржуазні дипломати».

«Взяти, наприклад, Японію. Характерно, що перед початком вторгнення Японії в Північний Китай всі впливові французькі і англійські газети громогласно кричали про слабість Китаю».

Повищі зразки Хрущовської мови взято лише з однієї 4-ої колонки 2-ої сторінки «Вістей» з 11 березня, з тексту перекладу промови Сталіна на XVIII з'їзді комуністичної партії у Москві, яку безсмертні московські «прожжені» козявки» поспішили перекласти для ущасливлення українського народу. Але! перебули ми старорежимних «унтерцерів», перебули гетьманських «фахівців», перебудемо і хрущовських «козявок» з їх «громогласними» «підоплюками» і «вторгненнями» в українську мову.

ХРОНІКА

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

З життя Укр. Бібліотеки імені С. Петлюри в Парижі

За місяць січень — березень 1939 р. надійшли пожертви від таких осіб та організацій:

Редакції «Тризуба» — 300 фр. С. Чуба з Палестини — 1 дол., Колесника — 10 фр. Укр. Громади в Оден-ле-Тіші — 15, М. Кузя — 5., проф. Г. Николаїва — 50, Редакції «Тризуба» — 300, Чорноморської Січі з Нью-Йорка — 100, А. Калити — 20, Олексі Синявського з Шалету — 10, пані Сороко — 10, Петра Бобро — 100, Комітету по влаштуванню Свята Державности у Ванкувері — 199,60, Соз. Кременя — 10., Юрія Тушевського з Тегерану — 9 фр. Ред. «Тризуба» — 300, Української Колонії в Циндао (Хіні) — 94 фр.

Крім того на купівлю книжки «Історія Малої Росії» Бантиша-Каменського датки зложили: В. Прокопович — 20, П. Плевако — 30, І. Рудичів — 25, П. Йосипишин — 10, Іл. Косенко — 10.

За той же час поступило до Представника Бібліотеки в Польщі п. Липовецького; від З. і М. Пікульських — 3 зол. пол., Відділу УЦК в Білостоці — 9 зол., Відділу УЦК в Рейовці — 5 зол., В. Будзило — 2 зол., Биківського — 2 зол., Пан-отця І. Губи — 1.50 зол., О. Калюжного з Ковля — 1.50 зол., Ад. Марущенка-Богданівського — 2 зол., М. і К. Безручків — 3 зол., Відділу УЦК в Лодзі — 6 зол., Федора Романова — 20 зол. п. Самутина — 1 зол.

— Замість Великодних візитів та привітань пожертву на Бібліотеку зложили панство Солонарів — 20 фр. І. Рудичів — 20 фр., прот. І. Бриндзан — 25 фр.

За час січень-березень 1939 одержано пожертви книгами та іншими річами від: В-ва Українська Бібліотека — І. Тиктора у Львові — 2 кн., І. Рудичів — 1 кн. В-ва Українського Слова в Парижі — 2 кн., Україн. Книгарні в Парижі — 2 портрети пок. полк. Є. Коновальця та 8 світлин, Ол. Лугового з Торонта — 1 кн., В-ва Самоосвіта — 1 кн., Є. Вирового з Праги — 3 кн., З. Безуглого в Парижі — 21 світлина, А. Майбороди в Парижі — 1 кн. та 6 чч. журналів, п. Й. Кастаньє — 2 кн., три чч. журналів, 4 рукописи, три документи та альбом малюнків і світлин Сергія Гладкого — цікавий і прекрасний альбом «Українські Взорі», композиції на українські сюжети В-ва Світ Дитини — 1 кн. В-ва Українська Бібліотека у Львові — 2 кн., п. Мельника з Парижу — 1 чч. журналу, Д-ра Ю. Студинського — 1 ун., С. Горинського зі Львова — 1 кн., Ред. Вістника у Львові — 1 кн., Д-ра К. Чеховича — 1 кн., І. Рудичева — 1 кн. проф. О. Шульгина — 1 кн., І. Косенка — журнал Прометей за 5 років, оправлений, п. Кастаньє — 1 кн., Місії УНР у Франції — 2 кн., і кілька мап України, Укр. Воєнно-Історичного Т-ва у Варшаві — 1 кн., М. Добриловського з Праги — 1 кн., В. Прокоповича — 2 кн., І. Рудичева — 3 кн., Ред. «Тризуба» — 1 кн., пані Мл. Липовецької з Торіно — 1 кн., І. Тиктора — 3 кн., Місії УНР — 1 кн., Кастанє — 1 кн., В. Болобана — 1 кн., Є. Онацького з Риму — 1 кн., П. Зленка — з Праги — 2 кн., Ред. «Тризуба» — 1 кн., В-ва «Українська Бібліотека у Львові» — 1 кн., Музичн. В-ва Торбан у Львові — 2 зошити нот, В-ва Самоосвіта — 1 кн., Ред. Українського Голосу з Вінниці — 1 кн., Місії УНР у Франції — 1 кн., й 5 чч. журналів. В-ва Світ Ди-

тини — 1 кн., Національного Музею у Львові — цікава книга про ручні деревляні хрести, текст і рисунки, І. Хмелюка — 2 кн., З. Безуглого — 4 світлини, Укр. Наукового Інституту у Варшаві — 7 книг, Як. Олексюка з Брюсселю — 24ч. рідного тепер журналу «Нерви», п. Біоле — 1 кн., Укр. Націон. Колонії в Циндао — 1 світлина, В-чої Спілки Діло — 1 кн., В. Андрієвського зі Львова — 3 кн., І. Вонархи з Іреноблю — журнали й газетні витинки, п. Lescompte-Boinet — 1 кн., Є. Онацького — 1 газета, Сільського Господаря — 1 кн., Є. Бачинського з Женеви — 6 кн., п. Latoug — 1 кн.,
Всім жертводавцям та прихильникам Рада висловлює щире подяку.

У Польщі

— В Економічному семінарі при Українському Науковому Інституті чергові збори семінару відбулися 31. III. 1939 р. з таким програмом: 1) Протокол попередніх зборів, 2) реферат п. Є. Перейми: «Бюджет і бюджетове право ССРСР».

— Свято Крут в Гайнівці. 29 січня б. р. в помешканні місцевої «Хати Козака» відбулися сходи членів української колонії в Гайнівці, на яких було вшановано лицарів Крут. Святочну промову виголосив голова Відділу п. Пономарів. Відповідний реферат, присвячений нашій визвольній боротьбі і Крутам виголосив В. Різник. Сходина вшанували вставанням пам'ять лицарів Крут і всіх борців, що полягли в українській визвольній боротьбі.

— Загальні збори в Гайнівці. Того-ж 29 січня під головуванням п. Г. Кузьменка відбулися загальні збори членів місцевого Відділу УЦК. Збори вшанували вставанням пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри, заслухали справоздання Управи Відділу та вибрали нову Управу, в склад якої увійшли: В. Різник (голова), М. Пономарів,

М. Лазаренко, М. Янковий та М. Коренчук.

В вільних внесках була порушена ціла низка питань, які торкаються біжучого життя місцевого осередку. Де кілька промовців, підкреслюючи актуальність української справи в міжнародній політиці, закликали до ще більш тісного об'єднання рядів. Збори одногосно ухвалили вислати привітання Головній Управі УЦК і ген. В. Сальському.

— Загальні збори членів Відділу УЦК в Торуню відбулися 29 січня б. р. і були присвячені його минулорічній праці та виборам нової Управи. Широке справоздання з діяльності Управи зложив полк. Труба. До нової Управи увійшли: В. Холява (голова), А. Дмитренко і Є. Савелів. Збори вислали привітання Урядові УНР і ген. В. Сальському.

Лист з Гайнівки

Життя українського еміграційного осередку в Гайнівці в 1938-39 році проходило в нормальному руслі. Серед членів Відділу панувала взаємна пошана, розуміння значіння внутрішньої консолідованости та бажання утримати своє громадське і культурне життя на належному рівні.

Це й було головною підставою того, що темпо життя в Гайнівці й інтенсивність праці як самої Управи місцевого Відділу УЦК, так і його членів, не дивлячись на тяжкі умови нашої еміграційної сучасности, не зменшились в минулому році.

Стараннями Управи Відділу в минулій каденції досить урочисто відсвятковано 12-ту річницю трагічної смерті Головного Отамана Симона Петлюри — 25 травня відбулася урочиста академія, а 26 травня служба Божа й паханьди за душу Вождя і воєнків, що поховані в селі Дубині біля Гайнівки. На цих урочистостях були присутні й члени Біловіжського Відділу УЦК. В жовтні м. р. відбулось, як на місцеві обставини, тако-ж величаве свято, при-

свячене 950-літтю хрещення України. В листопаді було організовано академію пам'яті 359 лицарів, що в Базарі зложили своє життя за волю України. З нагоди 100-ї річниці смерті поета-будителя України І. Котляревського в грудні м. р. було уряджено академію і свято спільно з Українським театром під керівництвом Н. Обідзінського, що в той час перебував в Гайнівці. На святі було зібрано 243 зол. на дітей-сиріт, якими опікується захоронка ім. С. Петлюри в Перемишлі. На Бібліотеку ім. С. Петлюри у Парижі було зібрано 13 зол. 10 грош. і т. д.

Особливу увагу Управа і члени Відділу присвячували вихованню підростаючого доросту і

культурно-освітній праці серед них. Було утворено дитячий садок, в якому діти вчилися географії, історії України. Тут же під майстерним керівництвом А. Німого провадилась і наука національних танців. Було організовано тако-ж й діточу оркестру. Науку гри по нотах провадив фахівець-інструктор. В січні б. р. для дітей було влаштовано традиційну ялинку.

В міру можливостей віддас організаційному життю час та працю і місцеве жіноцтво, ініціативною та працею якого було переведено збірку та придбано національний прапор для місцевого осередку.

X.

ПОПРАВКА

На 1 сторінці минулого ч. 12 «Тризуба» в останньому рядку помилково надруковано: «моральним заготовленням». Слід читати: «моральним задоволенням».

УКРАЇНСЬКИЙ БАР - РЕСТОРАН

ADONIS

43, Rue de Montpensier — Paris I.
(en face du theatre Palais-Royal).

Метро : Palais-Royal et Bourse

РОЗГОВІНИ.

Ціни дуже дешеві.

ПАСКА

Редакція й адміністрація та адреса для звичайної кореспонденції : 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9.

Адреса для грошових переказів і рекомендованої кореспонденції : I. RUDICEV. 41, rue de La Tour d'Auvergne. Paris 9.

Р е д а к т о р — К о м і т е т

Le Gérant : M-me Perdrizet

Imprimerie L. BERESNIAK. 12, Rue Lagrange. Paris (5).